

ASSOCIACIÓ D'ALZHEIMER I ALTRES TRASTORNS NEUROCOGNITIVUS DE REUS I BAIX CAMP

Seu social: Reus

Àmbit geogràfic: Comarcal

Forma jurídica: Associació

- 42 persones treballadores
- 24 persones voluntàries
- 440 persones sòcies

Nombre actual de persones ateses

- 127 persones ateses a serveis a la gent gran
- 108 persones ateses amb deteriorament cognitiu lleu o moderat, procés neurodegeneratiu en fases inicials o dany cerebral adquirit.

www.alzheimer-reus.org

Breu història de l'organització

L'any 1998 un grup de persones es va reunir amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les persones afectades per Alzheimer. Aquest esdeveniment va ser el tret de sortida al començament dels tallers d'estimulació cognitiva, a les reunions d'ajuda mútua, a les sessions de taitxí i al servei d'informació per a la ciutadania

El 23 de novembre de 2003 es va constituir l'Associació d'Alzheimer i altres trastorns neurocognitius de Reus i Baix Camp, entitat sense ànim de lucre reconeguda a nivell autonòmic i estatal. Van crear el Programa Sant Rafael, més tard anomenat Lerín Neurocognitive Program, pioner en teràpies no farmacològiques

El 2009 van ser declarats entitat d'utilitat pública i van rebre el Premi IMSERSO Infanta Cristina. El 2010 van inaugurar el Centre Diürn Especialitzat en Alzheimer (CDEA) i el 2011 van ser acreditats com a centre de dia per la Generalitat de Catalunya. El 2012 van crear el Grup Psicoeducatiu per a familiars cuidadors i el 2013 van començar a atendre casos de Dany Cerebral Adquirit

El 2015 van posar en marxa un programa d'estimulació cognitiva computeritzada i el 2016 ens vam acreditar com a centre lliure de contencions. El 2018 van inaugurar la Unitat de Rehabilitació Cognitiva i Al 2019 es van unificar tots els serveis en les noves instal·lacions anomenades Institut Lerín Neurocognitive.

Missió

L'Associació d'Alzheimer i altres trastorns neurocognitius de Reus i Baix Camp és una entitat sense ànim de lucre amb vint-i-cinc anys d'experiència, que presta serveis de detecció i atenció terapèutica directa, sota el nom d'Institut Lerín Neurocognitive. L'Associació també col·labora en tasques de recerca i desenvolupa projectes per informar, sensibilitzar, orientar i assessorar la ciutadania. La nostra missió és millorar la qualitat de vida de les persones afectades per un trastorn neurocognitiu i la dels seus familiars cuidadors.

Descripció de l'activitat

Els fins de l'associació són:

- Desenvolupar activitats dirigides als efectes i conseqüències de l'alzheimer i altres trastorns neurocognitius.
- Informar i sensibilitzar a la ciutadania arran de la malaltia d'Alzheimer i altres trastorns neurocognitius

- Donar suport moral i legalment als familiars.
- Donar suport psicològic als familiars.
- Dur a terme activitats adreçades a l'atenció integral del malalt i del cuidador familiar.
- Participar, desenvolupar i fomentar iniciatives de Recerca, Desenvolupament i Innovació (R+D+I) en l'àmbit de la malaltia d'Alzheimer i altres trastorns neurocognitius.
- En queda exclòs tot ànim de lucre.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

ACTIVITATS COMUNITÀRIES
PER L'ENTORN DELS TRASTORNS
NEUROCOGNITIVS DEL CAMP DE
TARRAGONA

Breu descripció

- Les activitats que es contemplen en aquest projecte són dirigides a la sensibilització i conscienciació de la ciutadania al territori (informació o actes), campanya gratuïta de revisió cognitiva, activitats de sensibilització general, xerrades o conferències a Reus, sessions mensuals i accions intergeneracionals.
- Les actuacions d'aquest projecte es divideixen segons la metodologia de cadascuna:
- Relacions al Territori: Accions de coordinació i comunicació amb administracions, entitats i institucions per donar un servei d'informació o altres accions apel·lant al compromís dels ajuntaments declarats solidaris amb l'Alzheimer (per exemple xerrades).
 - Campanya revisió cognitiva: Campanya de sensibilització per a persones interessades en el seu estat cognitiu. Durant uns dies es passen un conjunt de proves neuropsicològiques i s'elaboren informes al respecte. També es deriva a l'Atenció Primària si es considera.
 - Activitats per la ciutadania solidària: organitzats per l'entitat o participant. Jornades sobre demències. Actes entorn del Dia Mundial de l'Alzheimer, projecció de la pel·lícula "París70", caminades, calçotada, dinar popular, presència a ExproReus.
 - Conferències informatives (CAPS/Hospital, associacions de veïns).
 - Sessions mensuals formatives.

- Sembrant llavors –intergeneracional-: Tallers als centres educatius o activitats que permetin un intercanvi d'activitats i experiències amb les persones usuàries d'altres serveis de l'associació.

Aquest projecte se centra en activitats obertes a tota la ciutadania amb especial atenció a les persones que tinguin al seu entorn algú amb demència, Alzheimer o altres trastorns neurocognitius.

Aportació de valor de la iniciativa

Aquest és un projecte d'alt valor social i comunitari. Aquest programa no només busca sensibilitzar i informar a la ciutadania sobre la realitat i els reptes associats als trastorns neurocognitius, sinó que també ofereix un suport integral a les persones afectades i les seves famílies.

Les activitats contemplades fomenten la inclusió social, redueixen l'estigma associat a aquestes malalties i promouen la construcció de xarxes de suport comunitari. A més, la campanya de revisió cognitiva gratuïta permet la detecció precoç, la qual cosa és important per a una intervenció primerenca i efectiva. Les conferències i sessions formatives proporcionen eines de gran valor als cuidadors i professionals, enfortint així el teixit social i sanitari del territori.

La dimensió intergeneracional del projecte, a través de tallers i activitats en centres educatius, promou l'empatia i la comprensió des d'una edat primerenca, contribuint a una societat més conscient i solidària.

Necessitat a la que respon

Durant els últims anys, els estudis epidemiològics refereixen un augment exponencial del nombre de persones amb demència/trastorn neurocognitiu, convertint-se així en un problema de salut global alarmant i situant-se com una de les principals causes de mort arreu del món. De fet, l'augment de la longevitat i la supervivència, tot i ser ambdós trets positius, comporten un increment en la seva prevalença. Per això és necessari crear vincles i construir xarxes per poder-hi donar una resposta concreta i poder innovar en l'atenció especialitzada d'aquest col·lectiu. Per poder-ho fer possible és una tasca fonamenta la desestigmatització d'aquesta problemàtica, i la inclusió en el teixit social i la ciutadania de les persones afectades i el seu entorn.

Principals objectius assolits

Sensibilització i conscienciació de la ciutadania: Hem dut a terme diverses activitats de sensibilització i informació, com xerrades, conferències i jornades sobre els trastorns neurocognitius, aconseguint una alta participació i interès per part de la comunitat.

Detecció precoç i atenció especialitzada: La campanya de revisió cognitiva ha permès atendre 145 persones, oferint una valoració neuropsicològica i emetent informes detallats. Aquest servei permet detectar casos en fases inicials i derivar-los a l'atenció primària quan ha estat necessari.

Suport als cuidadors i familiars: Mitjançant el programa familiar, hem ofert suport social, atenció psicològica personalitzada i assessorament professional als familiars cuidadors. Això ha ajudat a dotar-los d'eines i informació, prevenint la claudicació i la càrrega emocional.

Pel que fa a les activitats Intergeneracionals dutes a terme a les instal·lacions de l'Institut Neurocognitive, es tracta de realitzar tallers o activitats participatives com a eina potenciadora de l'empatia i afectivitat entre persones. L'objectiu principal d'aquesta activitat és informar i conscienciar als nens i nenes, així com adolescents, sobre la Malaltia d'Alzheimer.

Creació de xarxes de suport comunitari: Hem establert relacions de coordinació i comunicació amb administracions, entitats i institucions del territori, reforçant el compromís d'Ajuntaments solidaris amb l'Alzheimer i altres trastorns neurocognitius.

Principals resultats obtinguts

- Campanya de revisió cognitiva: 145 persones ateses (dades del 2024).
- Activitats intergeneracionals: Projecte Sembrant Llavors. 244 alumnes de centres educatius i 157 alumnes en tallers d'intercanvi.
- Projecte Baix Camp: Tallers Cognitius 96 sessions realitzades.
- Jornades i conferències pel territori: 272 participants.
- Sessions mensuals formatives: 239 familiars cuidadors.
- Atenció individual psicològica: 14 familiars cuidadors.
- Sensibilització i conscienciació: La participació activa en les xerrades i conferències ha augmentat la conscienciació i ha reduït l'estigma associat als trastorns neurocognitius.
- Les activitats intergeneracionals han fomentat l'empatia i la comprensió dels infants envers les persones amb demència.
- Detecció precoç i suport especialitzat: La campanya de revisió cognitiva ha permès detectar precoçment trastorns neurocognitius, facilitant una intervenció primerenca i efectiva.
- Els cuidadors han expressat una millora en la seva capacitat de cura gràcies al suport psicològic i professional rebut.

- Creació de xarxes de suport: Les accions de coordinació han reforçat el compromís de les administracions locals amb les persones afectades per demència.
- S'han establert vincles sòlids amb altres entitats i institucions, facilitant una resposta comunitària coordinada.
- La resposta positiva de la ciutadania a les activitats organitzades ha reflectit un augment en la solidaritat i la consciència social envers aquestes malalties.

Abast de l'experiència

L'entitat fa 10 anys que du a terme activitats d'aquesta naturalesa. El col·lectiu que atén tan específic, fent evident la necessitat d'aquest tipus d'accions comunitàries singulars.

Durant aquest temps, hem desenvolupat una àmplia gamma de programes i activitats que abasten des de la detecció precoç fins a la intervenció terapèutica no farmacològica, així com el suport emocional i formatiu per a cuidadors i familiars.

La campanya de revisió cognitiva i les activitats de sensibilització han arribat a milers de persones, contribuint significativament a la desestigmatització i comprensió dels trastorns neurocognitius.

A més, la nostra col·laboració amb administracions locals, institucions sanitàries i entitats educatives ha permès establir una xarxa sòlida de suport comunitari, potenciant la implicació i la participació activa de la societat en la nostra missió.

Persones implicades en l'experiència:

- Treballadores: 11
- Membres equips directius: 8
- Sòcies: 10
- Ateses: 1250
- Voluntàries: 16
- Altres: 10 (suport d'altres professionals)

Principals factors clau d'èxit

L'atenció integral i personalitzada, adaptada a les necessitats específiques de cada persona i la seva família, ha estat un factor clau. Els 25 anys d'experiència de l'Associació han permès desenvolupar una gran expertesa i un equip altament qualificat. La col·laboració amb administracions locals, institucions sanitàries, entitats educatives i altres organitzacions ha construït una xarxa de suport comunitari efectiva. Les campanyes de sensibilització

i les activitats educatives han augmentat la conscienciació social sobre els trastorns neurocognitius, reduint l'estigma i fomentant una major comprensió. L'èmfasi en les teràpies no farmacològiques, com el programa d'estimulació cognitiva, emocional i físic-funcional (Lerín Neurocognitive Program), ha demostrat ser efectiu en mantenir i potenciar les capacitats cognitives i emocionals de les persones afectades. El programa de suport als familiars i cuidadors ha estat clau per prevenir la claudicació i reduir la càrrega emocional, proporcionant eines pràctiques i suport psicològic per afrontar les tasques de cura diàries. La utilització d'eines d'avaluació quantitativa i qualitativa per monitorar els resultats ha permès una millora contínua dels serveis, assegurant que les necessitats de les persones beneficiàries es compleixin de manera efectiva.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

Un dels principals reptes ha estat la manca de recursos econòmics suficients per finançar les activitats i programes necessaris. Aquesta limitació ha requerit una recerca constant de subvencions, donacions i col·laboracions amb entitats públiques i privades.

Un altre repte ha estat la necessitat de sensibilitzar i conscienciar la població sobre els trastorns neurocognitius, trencant els estigmes i les idees errònies associades a aquestes malalties. Per superar-ho, s'han organitzat nombroses campanyes de sensibilització, conferències i activitats que han ajudat a canviar la percepció pública i a fomentar una major comprensió i empatia

La pandèmia de COVID-19 ha introduït reptes addicionals, com la necessitat d'adaptar les activitats i serveis a formats virtuals. Aquest canvi ha requerit una ràpida adaptació tecnològica i formació del personal.

Finalment, la diversitat de necessitats i condicions de les persones ateses ha exigit un enfocament flexible i personalitzat. L'Associació ha superat aquest repte mitjançant la formació contínua del personal i l'adaptació constant dels programes per assegurar que cada persona rebi l'atenció adequada.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

La iniciativa de l'Associació d'Alzheimer i altres trastorns neurocognitius de Reus i Baix Camp destaca per diversos elements innovadors que han millorat significativament l'atenció i suport a les persones amb trastorns neurocognitius i els seus cuidadors. Un dels elements més innovadors és l'ús de teràpies no farmacològiques com a pilar fonamental del Lerín Neurocognitive Program (LNP). Aquest enfocament se centra en l'estimulació cognitiva i físic-funcional per mantenir i potenciar les capacitats preservades de les persones afectades, promoure el seu benestar emocional i retardar el progrés de la malaltia.

L'enfocament integral i personalitzat de l'atenció és un altre aspecte innovador. L'Associació proporciona una atenció especialitzada que inclou serveis terapèutics, assistencials i de seguiment, adaptats a cada fase del procés neurodegeneratiu. Això permet una resposta més efectiva a les necessitats canviants de les persones afectades.

Un altre element innovador és la implementació de campanyes de sensibilització i conscienciació que utilitzen diversos formats, com conferències, activitats intergeneracionals, jornades, etc. Aquestes activitats no només informen i eduquen la població, sinó que també fomenten una major empatia i suport social.

Factors que permeten la transferència i replicabilitat

La metodologia detallada i estructurada de les activitats permet la seva adaptació a diferents contextos. A més, les col·laboracions estratègiques amb institucions locals i altres entitats proporcionen suport i recursos compartits, ampliant així l'impacte i la cobertura de les iniciatives.

L'accessibilitat digital i tecnològica és un altre punt estratègic, ja que facilita la distribució de material i la realització de sessions formatives a distància. La difusió principal serà a partir de la mateixa comunicació de l'Associació en les xarxes socials i la web de l'Associació. No es descarten díptics o cartells d'algunes activitats en concret.

El missatge que volem transmetre es basa en una conscienciació i sensibilització de les demències i Alzheimer i com afecta cada vegada a més població i amb més afectacions a la ciutadania i la comunitat.

Reforcem la mirada en les activitats intergeneracionals, per aquests col·lectius el missatge és la visió de no estigmatitzar les demències ni la gent que ho pateix o al seu entorn.

La formació continuada del personal i de les persones voluntàries és fonamental per mantenir la qualitat dels serveis i la coherència en la implementació dels programes. Finalment, l'avaluació constant dels resultats i la retroalimentació de les persones participants ajuden a identificar àrees de millora i a ajustar la iniciativa per aconseguir un impacte positiu i sostenible a llarg termini en altres organitzacions interessades a adoptar un model similar.